

Година спілкування

Історія і магія слова «дякую»

Тема. Історія і магія слова «дякую».

Мета: дослідити історію слова «дякую» та появу міжнародних святкувань Дня подяки та слова «дякую»; розкрити ціннісну сутність подяки, її місце у спілкуванні і житті людини; прищепити навички культурної поведінки дітей у спілкуванні один з одним та іншими людьми; виховувати у дітей необхідність висловлювати слова вдячності щиро у повсякденному житті.

Перебіг години спілкування

I. Організаційний момент

Вступне слово вчителя.

У житті кожної людини є чимало цінних речей, понять, дорогих людей. Хто найчастіше потерпає від наших проблем і негараздів? Хто є свідком наших поразок і перемог? Кому ми, на жаль, часто забуваємо поспівчувати і подякувати? Так, тим людям, які завжди поряд, до яких ми звикли на стільки, що навіть не уявляємо своє життя без них.

Сьогодні ми разом спробуємо виправити цю прикру ваду у нашому житті і проведемо урок ввічливості.

Ключ нашого заняття приховує акровірш. Відгадаймо його!

Дуже чемне слово є

Якщо хтось мені допомагає,

Коли скрута прикра настає

У житті, його тоді вживаю.

Юний друже, ти про нього знаєш?

Отже під час години спілкування ми будемо досліджувати чарівне слово «дякую». І здійснювати роботу будемо за такими секторами: «Історики», «Статисти», «Журналісти», «Психологи», «Педагоги», «Фольклористи», «Мовознавці», «Літератори».

II. Основна частина.

1. Сектор «Історики».

Вислів «Дякую» вперше зафіксували у словнику-розмовнику, виданому в 1586 році в Парижі. А в праслов'янській мові воно з'явилося в XVI столітті, коли диякон Авакум відповів на хороший вчинок побажанням «дай Богъ».

Від самого початку свого існування слово «дякую» містило в собі особливий, навіть магічний зміст. Тому з ним пов'язані такі цікаві історичні факти в житті людства, як появу відразу 2 святкувань міжнародного значення. Перше з них – це День подяки.

Поява цього свята пов'язана з першими переселенцями з Англії, які прибули у Новий світ на кораблі «Мейфлавер». Після багатомісячного важкого плавання вони досягли США в листопаді 1620 року і зіткнулися з суворою зимою. У першу зиму половина поселенців померла від холоду, голоду і хвороб. Ті, що вижили, заснували Плімутську колонію і за допомоги місцевих індіанців почали обробляти землю. Нагородою за це став несподівано рясний урожай. У зв'язку з цим перший губернатор

Вільям Бредфорд вирішив провести восени 1621 року День подяки Господу за урожай і допомогу індіанців. Ця подія відбулася **21 вересня**.

А ще **11 січня** світ відзначає найввічливіше свято людства – Всесвітній день «дякую»! Це свято засноване за ініціативи ЮНЕСКО і ООН. Існує ще одна версія походження цієї події. Дехто вважає, що цей день був створений компанією по виробництву вітальних листівок. Як би там не було, але свято з кожним роком поширюється по всьому світу, до його святкування долучається все більше країн.

2. Сектор «Журналісти».

День подяки, зрозуміло, бере початок з Америки. Нині його святкують майже в усіх країнах світу.

День подяки у США

У цей день американці збираються на сімейний святковий обід. На стіл виставляється запечена індичка в журавлинному соусі і гарбузовий пиріг. Перед трапезою члени сім'ї дякують Богу і один одного за все гарне, що сталося з ними за останній рік.

Ще однією традицією Дня подяки є - «помилування» індички. На ній президент США зачитує указ про помилування головної індички країни, а потім її відправляють жити в зоопарк.

Крім цього, напередодні Дня подяки прийнято робити добрі справи. Зокрема, дуже популярна серед благодійників роздача безкоштовних обідів. Також традиційними є костюмовані паради, на яких учасники несуть величезні надувні фігури персонажів популярних героїв мультфільмів і коміксів.

Крім того, в четвертий четвер останнього осіннього місяця в США, як правило, проходить святковий футбольний матч.

Днем подяки зазвичай відкривається новорічний період, коли американці починають активно готуватися до Різдва і Нового року. Справа в тому, що відразу після свята в США настає «чорна п'ятниця» і стартують передріздвяні розпродажі.

День подяки в Україні

Починаючи з 2017 року, День подяки в Україні відзначається у третю неділю вересня.

Свято не є офіційним вихідним, однак завжди проводиться в неділю, що дає людям можливість відзначити його разом з сім'єю і друзями, відвідавши цікаві заходи, які проводяться в Києві та інших містах України.

Програма свята зазвичай насичена цікавими подіями, заходами та локаціями, конкурсами, спортивними змаганнями, розвагами, флешмобами і концертами.

Насправді традиція подяки в Україні має давню історію. Ще в давнину слов'яни відзначали Свято жнив, або Обжинки. Воно було пов'язане із завершенням сезону сільськогосподарських робіт і присвячене щирій подяці Богу за природні дари, допомозі у вирощуванні врожаю, а також за добробут, здоров'я і достаток в сім'ї.

Головна ідея свята Подяки полягає в тому, що люди повинні цінувати те, що мають, і не забувати про почуття подяки – близьким, рідним, оточуючи, природі, Богу.

Тож, коли всі ми сідаємо за святковий стіл, і не обов'язково у День подяки, ми повинні згадати всіх людей, яким не так пощастило, і дякувати тим людям, що дбають про наш мир і спокій, про наше щасливе сьогодення.

В Україні Міжнародний день «Дякую» вважається молодим святом, яке ще не встигло «прижитися». Тому скоріше підбирайте привітання з днем «Дякую», завантажуйте листівки та картинки, щоб порадувати друзів, знайомих, рідних щирою подякою за все хороше.

3. Сектор «Статисти».

«Найввічливішим» вважається місто Нью-Йорк. Саме там найчастіше вимовляють слово «Дякую». Дякувати там прийнято всім і завжди.

Найменш ввічливим вважається Мумбаї в Індії.

У Японії подяку висловлюють поклоном.

У Китаї існує спеціальний жест вираження вдячності – постукування по столу двома пальцями правої руки.

В Індії подяку прийнято виражати не словами, а посмішкою

Коли ми чуємо щирі слова подяки, то наш організм виробляє гормон окситоцин, який позитивно впливає на здоров'я і відчуття щастя.

Ще в сиву давнину наші предки визнавали вдячність однією з найвищих чеснот. А давньоримський філософ Марк Туллій Цицерон сказав такі мудрі слова: «Вдячність – це не лише одна з найбільших чеснот, а й джерело всіх інших».

4. Сектор «Мовознавці».

Слова ввічливості називають «чарівними» не спроста. Усім, кому вони адресовані, стає приємно і гарно на душі.

А як же звучить чарівне слово *дякую* різними мовами? Як люди дякують у світі?

Англійці й американці - «Сенк'ю».

Французи - «Мерсі».

Німці - «Данке».

Молдавани - «Мулцумеск».

Поляки - «Дзінькую».

Чехи - «Декуї».

Словаки - «Дьякую».

Латиші - «Палдісс».

Литовці - «Ачу».

Естонці - «Тянан».

Всюди щиро зустрічають лише чемних та ввічливих людей!

5. Сектор «Психологи»

Психологи вважають, що слова вдячності чарівні, вони здатні змінювати наше життя на краще, налаштовувати людей на позитив, гармонізувати взаємовідносини.

Деякі дослідження показали, якщо частіше висловлювати подяку іншим людям, покращується фізичне здоров'я, нормалізується емоційний стан, посилюється імунітет стійкості у стресових ситуаціях.

Слід у житті дотримуватися таких порад від психологів.

1. Кавова подяка

Якщо ви турбуєтеся про те, як знайти час на подяку, тоді немає нічого кращого ранкової кавової подяки. На каву, на відміну від, скажімо, медитації, у нас завжди знаходиться час.

Коли п'єте каву, влаштуйтеся зручніше і подумайте про те, за що ви вдячні.

Наприклад:

Тепло чашки, яку ви тримаєте.

Аромат кави.

Перший ковток.

Прекрасний ранок.

Тиша і спокій.

2. Перед їжею

Ще один прийом, який працює, коли у вас зовсім немає часу. Подяка перед їжею — це безпрограшний варіант, адже у вас є можливість насититися їжею, що далеко не кожна людина в світі не може собі дозволити. Цікаво також задуматися про те, які пригоди пережила їжа до того, як потрапила до вас на стіл.

Це ідеальний момент для того, щоб зробити паузу і стати усвідомленим, відчути себе благословеним і щасливим. У вас є все, що потрібно для життя.

3. Те, що ви приймаєте як належне

Уявіть собі, що ви втратили частину речей, які вважаєте само собою зрозумілими, наприклад, будинок, здатність бачити або чути, вміння ходити або що-небудь, що в даний час дає вам комфорт.

Тепер уявіть, що всі ці речі повертаються до вас. Відчуйте глибоку подяку за це.

4. Подивіться на речі в перспективі

Очевидно, що справи не завжди будуть йти ідеально. Однак подяка — це не та емоція, яка створена, щоб ви завжди отримували те, чого хочете.

Коли щось йде не так, ви можете використовувати силу вдячності, щоб відпустити негативні емоції, які ви переживаєте через невдачі. Задайте собі наступні питання:

Що хорошого в цьому?

Чого це мене навчило?

Як я можу отримати вигоду з цієї ситуації?

Чи є в цій ситуації щось таке, за що я можу бути вдячний?

5. Журнал подяки

Перед тим, як лягати спати, щоночі записуйте список з п'яти речей, за які ви вдячні і які сталися з вами сьогодні. В деякі дні у вас буде незвичайний список, а в інші ви будете писати про прості радощі життя. Через кілька місяців цієї практики, у вашому

світі відбудеться внутрішнє зрушення. Ви із задоволенням відзначите, наскільки приємно відчувати вдячність і які позитивні емоції це дає.

6. Щира подяка.

Говорячи "дякую", потрібно дивитися людині в очі.

Не можна дякувати людям у стані роздратування – це нікому не принесе радість.

6. Сектор «Педагоги».

Педагогічна наука теж чимало уваги приділяє слову «дякую» і дає цінні рекомендації хороших манер.

Є **7 ситуацій**, коли варто сказати «дякую».

-- Як часто ми дякуємо іншим людям?

Пропоную вам ознайомитись із 7 випадками, **коли не варто забувати про слово «дякую»**.

1. Коли вам роблять комплімент.

В більшості випадків, коли нам хтось робить комплімент, ми або заперечуємо це, або поводимось занадто сором'язливо. Ви можете подумати, що таким чином не здастесь співрозмовнику зарозумілою чи самовпевненою людиною. Але проблема полягає в тому, що, відхиляючи щирий комплімент, ви відштовхуєте людину, яка намагалась бути милою. Сказавши в такому випадку «дякую», ми висловлюємо вдячність за комплімент, дозволивши їй насолодитись цим моментом.

-- Як подякувати? «У вас дуже гарна сукня»

Неправильно: «О, ця стара річ? Я ношу її уже роками».

Правильно: «Дякую. Я рада, що вона вам подобається».

-- Як подякувати? «Ви підготували вражаючу презентацію»

Неправильно: «Справді? Я переживав, але радий, що вона вийшла непоганою»

Правильно: «Дякую. Я радий, що все пройшло добре».

2. Коли ви запізнюєтесь.

Найгірше, що з вами може статись, — це запізнення. Це не лише стрес для людини, яка спізнюється, але й прояв неповаги до того, хто чекає. Може здатись дивним, що в такому випадку теж потрібно дякувати, адже, насамперед, ми кажемо стандартну фразу «Вибачте, я запізнився». Але тоді складається враження, що ситуація стосується лише вас. Якщо ви скажете «Дякую, що почекали», то визнаєте, що жертва тут не ви, а інша людина.

Приклад: ви спізнались на зустріч на 14 хвилин.

Неправильно: «Вибачте, я спізнився. На вулиці жахливі затори». Правильно: «Дякую за ваше терпіння».

Коли ми помиляємось, хтось завжди страждає через це. Зазвичай ми просимо вибачення, але потрібно подякувати за терплячість та лояльність людини. Подякуйте їй за те, що вона зробила, незважаючи на ваші помилки.

3. Коли ви втішаєте когось. Коли хтось приходить до вас з поганими новинами, ситуація стає не з приємних. Ви хочете бути хорошим другом, але більшість людей не знають, що сказати. Часто ми думаємо, що знайти позитивну сторону в проблемі —

це саме те, що потрібно. Не має значення те, що ви не можете підібрати потрібних слів. Все, що потрібно, — подякувати цій людині за довіру.

Приклад: помер домашній улюбленець вашого друга.

Неправильно: «Принаймні він прожив довге і щасливе життя». Правильно: «Дякую, що поділився зі мною. Я з тобою».

В ситуаціях, коли людина страждає, їй не потрібно, щоб хтось полегшував її біль. Вона хоче, щоб хтось розділив його з нею. Тому в таких випадках просто подякуйте за довіру та будьте поруч.

4. Коли ви отримуєте конструктивну критику. Критика може виявитися дуже корисною, але ми рідко бачимо її саме такою. Це може бути невтішний відгук про вашу роботу. В таких випадках ми завжди займаємо позицію оборони. Але правильна реакція на критику полягає в тому, щоб сказати «дякую», і використовувати отриману інформацію для вдосконалення.

Приклад: «Робота виконана погано. Я думала, ти впораєшся краще».

Неправильно: «Ви не розумієте. Ось що насправді сталося».

Правильно: «Дякую, що очікували від мене більшого».

5. Коли вас критикують безпідставно. Іноді критика не несе в собі нічого корисного. Це просто прояв помсти та підлості. Але найкращий вихід з такої ситуації — це вдячність та рух далі. Коли ви дякуєте комусь за критику, нехай навіть несправедливу, це відразу ж нейтралізує силу подібних заяв. Якщо вона не має великого значення для вас, то все закінчиться без непотрібної суперечки.

Приклад: «Це може бути доброю порадою для новачків, але ті, хто вже знайомий з темою, не знайдуть для себе нічого корисного»

Неправильно: «Ясна річ, що я написав це для новачків. Ви, звичайно, здивуєтеся, але не всі статті я пишу з урахуванням ваших потреб».

Правильно: «Дякую, що поділилися своєю думкою. Наступного разу я постараюся зробити краще».

6. Коли хтось дає раду, якої ви не просили. Кожен має свою думку стосовно того, як виконувати певну роботу, і з добрих намірів хоче нею поділитись. Однак такі поради дратують. Ми вдаємось до сарказму чи навіть хамства, але найкращою відповіддю буде просте слово «дякую».

Приклад (у тренажерному залі): «Знаєте, стегна потрібно відводити назад, коли робите цю вправу».

Неправильно: «Що серйозно? Може, ви ще й зняли відео, де робите цю вправу, щоб я подивився?».

Правильно: «Дякую за допомогу».

Вказуючи на недоліки інших, ви не позбавляєтеся від власних. Подякуйте людям за їх участь, навіть якщо ви не просили їхньої поради.

7. Коли ви не впевнені, що маєте подякувати комусь. Якщо ви сумніваєтесь, чи варто дякувати комусь, просто зробіть це. Не сумнівайтесь. Воно зайвим не буде. «Я справді маю подякувати в цій ситуації?» Так, маєте.

«Чи повинен я залишити чайові офіціанту?» Якщо ви цього не зробите, то хоча б подякуйте йому. **Не соромтесь, кажіть «дякую» якомога частіше!**

7. Сектор «Фольклористи».

Скарбниця народної мудрості теж містить багато цінного щодо поняття слова «дякую».

-- Спасибі за (вашу, твою) ласку — уживається для вираження вдячності за зроблене добро, виявлену увагу; дякую.

-- Бути вдячним до небес – виявляти велику вдячність за щось.

-- Вдячний як слон – дуже вдячний.

-- За спасибі – допомогти «без платні»; спасибі й на цьому (тому)

-- Падати в ноги, бити чолом, кланятися до землі, низький уклін, схилити голову у пошані – це варіанти – синоніми: буди щиро вдячним.

-- Спасибі вашій тьоті (вашому батькові), іронічна подяка. Уживається для вираження незадоволення тим, з чим хто-небудь не може погодитися або чого не може прийняти.

Є багато прислів'їв і приказок на тему вдячності подяки.

Спробуймо їх побудувати.

Вдячність і пшениця родять лише на доброму ґрунті.

Спасибі в кишеню не ховають.

Спасибі тому, хто дає, а не тому, хто обіцяє.

Спасибі за перехват, піду додому обідати.

Яка честь, така й подяка.

Дякуй Богові за життя, а батькам – за науку.

За марну справу ніхто дякую не скаже.

8. Сектор «Літератори».

Майстрів художнього слова теж цікавить проблема вдячності, цінність слова «дякую». Ось як глибоко розкриває зміст цього слова **Ліна Костенко**.

Вечірнє сонце, дякую за день!

Вечірнє сонце, дякую за втому.

За тих лісів просвітлень Едем

і за волошку в житі золотому.

За твій світанок, і за твій зеніт,

і за мої обпечені зеніти.

За те, що завтра хоче зеленіть,

за те, що вчора встигло одзвеніти.

За небо в небі, за дитячий сміх.

За те, що можу, і за те, що мушу.

Вечірнє сонце, дякую за всіх,

котрі нічим не осквернили душу.

За те, що завтра жде своїх натхнень.

Що десь у світі кров ще не пролито.

Вечірнє сонце, дякую за день,
за цю потребу слова, як молитви.

Сучасна поетеса **Надія Красоткіна** теж закликає нас не забуватися дякувати
Завжди потрібно «Дякую!» сказати,
Як хтось хороше й добре щось зробив.
Подав вам руку вмиль, щоб не упасти,
Притримав двері, може похвалив...
Зробив хороше діло з добротою,
Чи допоміг дорогу перейти...
Всміхнувся посмішкою вам ясною,
Чи добрим словом зміг допомогти.
Чи в транспорті вам місцем поступився,
Та поглядом підтримав в певну мить...
Чи заступився, просто заступився,
Коли на вас обрушився весь світ...
Чи виручив когось в скрутну хвилину,
Нагодував чи одержину дав...
Чимсь допоміг і захистив людину,
І вислухав та ще й поспівчував...
Чи дав напиться серед дня ясного,
Зігрів, можливо, у холодну ніч.
Нам слово «Дякую» не коштує нічого,
Але, повірте, не у грошах річ.
А в щирості, що кожен відчуває,
У доброті, що від душі пливе.
Багато дуже — слово означає,
Воно потрібне людям, бо живе.
Воно душі торкається, мов ласка,
Передає в собі людське тепло.
То ж дякуйте за все, за все, будь ласка,
Щоб людям добре й радісно було.

9. Сектор «Працюємо разом»

1. «Хмаринка вдячності»

Сказати «дякую» - це не тільки питання доброго виховання. Це означає сказати комусь: «Я бачу тебе, знаю, що ти існуєш». Однак, у світі так багато людей, що залишаються невидимі...

Мудра притча

В раю було два ангела. Один завжди відпочивав на хмарині, а інший літав від землі до Бога.

Відпочиваючий ангел запитав іншого:

-- Що ж ти літаєш туди-сюди?

-- Я ношу Богу послання, які починаються - "Допоможи Господи ..." А чому ти завжди відпочиваєш?

-- Я повинен носити Господу послання які починаються - "Дякую тобі, Господи ...".

Радість і подяка залежать не від розміру подарунка чи чогось іншого, а від здатності радіти і дякувати, але не всі вміють бути вдячними і цінувати добро. А чи вміємо дякувати ми?

Зараз кожен із вас на ось такій краплинці напише подяку близьким людям та батькам за що завгодно. І потім разом створимо «Хмаринку Вдячності»
(Учні отримують краплинки, на них пишуть слова подяки та наклеюють краплинки на хмаринку із зображенням янгола і за бажанням озвучують свій запис.)

2. «Ромашка розуміння»

Розказують, що один чоловік завжди знаходив привід для того, щоб подякувати знайомим, рідним, Богові. Одного дня, коли надворі завивав страшенний вітрюган, погода була нікудишня, усім було цікаво, за що ж тепер він буде дякувати Богу? На великий їхній подив чоловік почав молитву такими словами: «Дякую Тобі, Господь, що погода не завжди така, як сьогодні!».

Тож давайте разом з вами зараз знайдемо привід для того щоб подякувати. А для цього потрібно обрати будь яку пелюстку на нашій ромашці, де вже написані різні ситуації:

- Ви разом дивилися цікаву телепередачу (фільм, мультфільм). Вимкнули світло.
 - Запізнилися на єдиний автобус.
 - У вихідний цілий день йде дощ, а ви планували відпочинок на природі.
 - Загубили телефон. Втратили всі номери друзів та знайомих.
 - Найкращий друг переїздить в інше місце.
 - Відключили Інтернет.
 - Понеділок. Попереду важкий робочий тиждень.
 - Пиріг, який Ви готували для родини підгорів.
 - Кожного дня потрібно рано прокидатись, щоб встигнути до школи.
 - На уроці отримали одиницю.
- (Діти відривають по пелюстці, зачитують в голос ситуації та дають відповідь.)

3. «Уподобайчик дружби»

Сьогодні ми знайшли привід для того щоб подякувати рідним та близьким, а тепер, давайте подивимось, на скільки ви знаєте один одного і за що можете подякувати своїм однокласникам.

Зараз ви отримаєте ось такі уподобайки, де написане слово «дякую». Вам потрібно вказати ім'я однокласника, якому ви хочете подякувати за будь що. Ці уподобайки ми опустимо у «скриньку дружби».

(Наприклад, Ваня від Маші отримає «спасибі» за подаровану ручку, а Таня від Колі за допомогу з математики. У результаті всі роздадуть «спасибі» зі своїм ім'ям та

отримують із чужими. В результаті той, у кого буде найбільше карток, стане найдобрішим учнем у класі, а у кого не залишиться жодної своєї – найввічливішим.)

IV. Підсумок.

Вчіться дякувати близьким кожен день. Не соромтеся подякувати мамі чи бабусі за приготований сніданок, випадкового перехожого – за те, що притримав перед вами двері, друга – за отриману послугу.

Один мудрець колись сказав: «Якщо хочеш подарувати комусь найдорожчий подарунок, подаруй йому свій час. Чому це найцінніше? Бо ніколи не повертається.»

«Спасибі» - слово непросте,
Його всім потрібно говорити,
Бо вдячність нам допомагає
Щасливо і спокійно жити.
Дякувати іншим не забувайте,
Щоб більше доля вам дала,
Любов, добро і розуміння
Вона щоб всім вам принесла.
Сказати «дякую» зовсім нескладно,
А скільки в слові тому тепла,
З ним всі образи і негоди
Згорають відразу і дотла.